

**Новели у кримінальному законодавстві України,
спрямовані на реалізацію положень Конвенції Ради Європи
про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому
насильству та боротьбу з цими явищами**
(набувають чинності 11 січня 2019 р.)

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НАСИЛЬСТВО СЕКСУАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ

Злочини проти статевої свободи і статевої недоторканості особи

Дії сексуального характеру без добровільної згоди* потерпілої особи

Згвалтування – дії сексуального характеру, пов’язані із вагінальним, анальним або оральним проникненням в тіло іншої особи, незалежно від її статі (ст. 152 КК)

Сексуальне насильство – будь-які насильницькі дії сексуального характеру, не пов’язані із проникненням в тіло іншої особи (ст. 153 КК)

Дії сексуального характеру щодо особи, яка не досягла 16 років

Статеві зносини з особою (ст. 155 КК)

Розпусні дії щодо особи (ст. 156 КК)

Примушування до здійснення акту сексуального характеру з іншою особою

Примушування особи до здійснення акту сексуального характеру з іншою особою (ст. 154 КК)

* Сексуальні зносини з дитиною до 14 років завжди є згвалтуванням. Згода вважається добровільною, якщо вона є результатом вільного волевиявлення особи, з урахуванням супутніх обставин. Згода не може вважатись добровільною не лише тоді, коли особа надала її під впливом фізичного насильства чи погрози фізичним насильством, а й під впливом погрози обмеження певних прав потерпілої особи, використання її уразливого стану тощо.

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ІНШІ ПРОЯВИ НАСИЛЬСТВА ЗА ОЗНАКОЮ СТАТИ

ст. 134 КК (нова редакція)

**незаконне проведення
аборту або стерилізації,**
передбачається покарання за:

- 1) проведення аборту особою, яка не має спеціальної медичної освіти, –
незалежно від наслідків**
- 2) примушування до аборту без добровільної згоди потерпілої особи**
- 3) незаконне проведення аборту, що спричинило тривалий розлад здоров’я, безплідність або смерть потерпілої особи**
- 4) примушування до стерилізації без добровільної згоди потерпілої особи**

ст. 121 КК

криміналізовано **каліцтво статевих органів**, що прирівняне до інших видів умисного тяжкого тілесного ушкодження – поряд з втратаю будь-якого органу або його функції тощо.

ст. 151-2 КК

Примушування до шлюбу

Злочином визнається примушування особи:

- до вступу в шлюб
 - до продовження примусово укладеного шлюбу
 - до вступу у співжиття без укладання шлюбу або до продовження такого співжиття
- а також
- спонукання особи до переміщення на територію іншої держави, ніж та, в якій вона проживає, з метою вступу в шлюб чи співжиття без укладання шлюбу або з метою продовження примусово укладеного шлюбу чи зазначеного співжиття

ОБМЕЖУВАЛЬНІ ЗАХОДИ І ГАРАНТУВАННЯ ЇХ ВИКОНАННЯ

ОБМЕЖУВАЛЬНІ ЗАХОДИ ДО ОСІБ, ЯКІ ВЧИНИЛИ ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО

Застосовуються судом до засудженої особи, одночасно з призначенням її покарання, не пов'язаного з позбавленням волі, або звільненням її від кримінальної відповідальності чи покарання (ст. 91-1 КК)

Застосовуються судом під час кримінального провадження до особи, яка підозрюється у вчиненні домашнього насильства (ст. 194 КПК)

ОБМЕЖУВАЛЬНИЙ ПРИПИС

Застосовується судом до кривдника (Закон «Про запобігання та протидію домашньому насильству», Глава 13 ЦПК *)

- заборона перебувати в місці спільногого проживання (перебування) з особою, яка постраждала
- обмеження спілкування з дитиною у разі, якщо домашнє насильство вчинено стосовно дитини або у її присутності
- заборона наблизатися на визначену відстань до місця, де особа, яка постраждала, може проживати, перебувати у зв'язку з роботою, навчанням, лікуванням чи інших причин

- заборона контактів через засоби зв'язку чи електронних комунікацій особисто або через третіх осіб;
- направлення для проходження програми для кривдників

- направлення для проходження пробаційної програми

- заборона особисто і через третіх осіб розшукувати постраждалу особу, якщо вона за власним бажанням перебуває у місці, невідомому кривднику, переслідувати її та в будь-який спосіб спілкуватися з нею
- усунення перешкод у користуванні майном що є об'єктом права спільної сумісної власності або особистою приватною власністю постраждалої особи

* Кривдник – особа, яка вчинила домашнє насильство у будь-якій формі або насильство за ознакою статі.

** ЦПК – Цивільний процесуальний кодекс України

Змінами до КК (ст. 390-1) встановлено кримінальну відповідальність за такі діяння:

1 невиконання обмежувальних заходів, передбачених статтею 91-1 КК

2 невиконання обмежувального припису стосовно кривдника

3 ухилення від проходження програми для кривдників особисто, щодо якої такі заходи застосовані судом

Міністерство соціальної політики України

Посольство Великої Британії в Україні